

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών

FOLLOWING THE STEPS
Πτυχιακή Εργασία

Γκαζέλης Θωμάς
Α.Μ. 51813037
Επιβλέπων: Νίκος Αποστολόπουλος Λέκτορας

ΑΘΗΝΑ 2022

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Γκαζέλης Θωμάς του Αντώνη με αριθμό μητρώου 51813037 φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

Επιβλέπων καθηγητής και μέλος της εξεταστικής επιτροπής:

Αποστολόπουλος Νικόλαος Ιωάννης

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής:

Μαχιάς Γεώργιος

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής:

Καράμπελας Κωνσταντίνος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μπορεί ένα φωτογραφικό δοκίμιο να βοηθήσει στην ενημέρωση; Εμπνευσμένος από 4 φωτογράφους-φωτορεπόρτερ, τους **Lee Jeffries, Sebastiao Salgado, Eugene Smith και Josef Koudelka**, θέλησα να δείξω το δικό μου φωτογραφικό δοκίμιο. Αναλύοντας τις πρακτικές του καθενός και τα δικά τους έργα προσπάθησα να τα συνδυάσω και να βρω κοινό έδαφος με το έργο μου στο STEPS. Ακολουθώντας την ομάδα επί πέντε συνεχόμενα χρόνια αποτύπωσα φωτογραφικά τις δράσεις τους με σκοπό να ενημερώσω τον κόσμο για αυτές.

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1. ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΑΙ ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡ.....	7
1.1. ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ	10
1.2. ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ	10
2. STEPS	12
2.1. ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ	13
2.2. ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΟΥ	15
2.3. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ	16
2.4. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΣ.....	18
3. ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥΣ	20
3.1. LEE JEFFRIES	20
3.2. SEBASTIAO SALGADO	21
3.3. EUGENE SMITH	23
3.4. JOSEF KOUDELKA	24
4. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	26
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	27
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	30
ONE STOP.....	30
STREET	37
ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ/ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΣΥΡΙΓΓΩΝ.....	39
ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ	42

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ακολουθώντας το **STEPS**, μια ομάδα εθελοντών με κοινό σκοπό την παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που βρίσκονται σε κατάσταση δρόμου και αστέγους, είδα και βίωσα καταστάσεις που δύσκολα μπορεί να περιγράψει κάποιος με λόγια. Ο ρόλος μου ως φωτορεπόρτερ ήταν να απαθανατίσω τις δράσεις της ομάδας χωρίς να παρεμβαίνω και χωρίς να τις επηρεάζω ώστε να αποτυπώνω μόνο την πραγματικότητα.

Στην εργασία αυτή θα αναφερθώ στην ομάδα του **STEPS**, ποιος είναι ο ρόλος της και ποιες είναι οι δράσεις της, μέσα από ένα long term project από το 2016 μέχρι το 2020. Ο σκοπός μου μέσα από την ανάμιξη μου σε αυτό το project, ήταν να βοηθήσω την ομάδα να επικοινωνήσει το έργο της στο ευρύ κοινό. Έτσι ώστε να ενημερωθεί ο κόσμος για τα άτομα σε κατάσταση δρόμου και τους άστεγους, και να ευαισθητοποιηθούν εκείνοι που μπορούν και έχουν την δύναμη να βοηθήσουν.

Εμπνευσμένος από τα πορτραίτα αστέγων του **Lee Jeffries**, το έργο του **Josef Koudelka** “The gypsies”, το φωτογραφικό έργο του **Sebastião Salgado** για την οικολογία και την κλιματική αλλαγή, όπως και το φωτογραφικό δοκίμιο του **Eugene Smith** για τις συνέπειες της μόλυνσης στην Μιναμάτα, προσπάθησα να δημιουργήσω ένα δικό μου φωτογραφικό στυλ δανειζόμενος στοιχεία από τον καθένα, ώστε να καταγράψω τα γεγονότα μέσα από τον φακό μου.

Κρατώντας μόνο την φωτογραφική μου κάμερα, προσπάθησα να ενταχτώ στην μικρή κοινωνία που δημιουργήσανε. Μιλώντας μαζί τους αρκετές ώρες πριν τους φωτογραφίσω, χτίζοντας έτσι διαπροσωπικές σχέσεις, δημιουργήθηκε ένα κλίμα εμπιστοσύνης αναμεσά μας που ήταν το βασικό στοιχείο για να μπορέσω να πραγματοποιήσω αυτό το project.

1. ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΑΙ ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡ

Φωτορεπορτάζ ή αλλιώς φωτοειδησεογραφία λέμε εκείνο το είδος δημοσιογραφίας που κάποιος χρησιμοποιεί εικόνες ώστε να αφηγηθεί μια ιστορία. Εκτός των στατικών εικόνων το φωτορεπορτάζ μπορεί να αναφέρεται επίσης και σε βίντεο. Διάφοροι κλάδοι της φωτογραφίας στους οποίους διακρίνεται το φωτορεπορτάζ είναι η φωτογραφία δρόμου, τα φωτογραφικά δοκίμια, αλλά και η κοινωνική φωτογραφία ντοκιμαντέρ. Με την συμβολή τους στα μέσα ενημέρωσης, οι φωτορεπόρτερ βοηθούν τις κοινότητες να συνδεθούν μεταξύ τους.

Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα όπου αρχίσαν να εμφανίζονται οι διάφορες καινοτομίες της εκτύπωσης και της φωτογραφίας, η πρακτική της εικονογράφησης ειδήσεων με φωτογραφίες κατέστη δυνατή. Παρόλο που οι πρώτες εικονογραφήσεις είχαν εμφανιστεί σε εφημερίδες από το 1806, η πρώτη εικονογραφημένη εφημερίδα ήταν η Illustrated London News που τυπώθηκε το 1842. Τον Ιούλιο του 1848, χρησιμοποιείται για πρώτη φορά από την L'Illustration μια φωτογραφία στο Παρίσι, που απεικόνιζε τα οδοφράγματα κατά την διάρκεια της εξέγερσης των Ημερών του Ιουνίου όπου τραβήχτηκε στις 25 Ιουνίου 1848.

Κατά την διάρκεια εκείνης της περιόδου η εκτύπωση εικόνων σε εφημερίδες παρέμεινε ένα μεμονωμένο φαινόμενο. Αντί οι φωτογραφίες να λειτουργούν ως μέσο ενημέρωσης από μόνες τους, τις χρησιμοποιούσαν για να πλαισιώσουν ένα κείμενο. Αυτό βέβαια ήταν κάτι το οποίο άρχισε να αλλάζει προς τα τέλη της δεκαετίας του 1870, όπου με το έργο του ο John Thompson, ένας από τους πρωτοπόρους του φωτορεπορτάζ, σε συνεργασία με τον Adolphe Smith, έναν ριζοσπάστη δημοσιογράφο, άρχισε να δημοσιεύει ένα μηνιαίο περιοδικό, Street Life in London, από το 1876 έως το 1877. Μέσα από αυτό του το έργο έγινε δυνατή η καταγραφή φωτογραφιών και κειμένου για τις ζωές των ανθρώπων του δρόμου του Λονδίνου, και έτσι καθιερώθηκε η κοινωνική φωτογραφία ντοκουμέντου ως έκφανση του φωτορεπορτάζ. Με αυτό το έργο κατάφερε να πρωτοπορήσει στην χρήση των φωτογραφιών ως κυρίαρχο μέσο για να μεταδίδει πληροφορίες, συνδυάζοντας έτσι

επιτυχώς την φωτογραφία με το κείμενο, αντί οι εικόνες να λειτουργούν ως απλό συμπλήρωμα αυτού. Η «the Daily Graphic» (Νέα Υόρκη), η οποία ιδρύθηκε το 1873, γίνεται η πρώτη εφημερίδα με καθημερινές εικονογραφήσεις που δημοσίευσε την πρώτη ημίτονο (halftone) αναπαραγωγή μιας φωτογραφίας ειδήσεων και όχι χαραγμένη.

Η «Χρυσή εποχή του Φωτορεπορτάζ», συχνά θεωρείται πως ήταν αναμεσα στις δεκαετίες του 1930 έως του 1950. Αυτό έγινε εφικτό με την ανάπτυξη της μικρής κάμερας Leica 35mm το 1925, καθώς και των πρώτων λαμπτήρων φλας μεταξύ του 1927 και 1930, το οποίο έδωσε την δυνατότητα στους δημοσιογράφους να έχουν μεγαλύτερη ευελιξία στις λήψεις φωτογραφιών.

Πρωτοπόρα στο σύγχρονο φωτορεπορτάζ ήταν η Berliner Illustrierte Zeitung που αντιγράφηκε ευρέως. Εμφανίστηκε ένα νέο στυλ περιοδικού και εφημερίδων που χρησιμοποιούσε τις φωτογραφίες περισσότερο από κείμενο για να πει ιστορίες. Από το 1901 ξεκίνησε τα τυπώνει φωτογραφίες μέσα στο περιοδικό, το οποίο ήταν μια επαναστατική καινοτομία. Μέσα στις επόμενες δεκαετίες έγινε το πρωτότυπο ενός σύγχρονου ειδησεογραφικού περιοδικού. Πρωτοστάτησε στο φωτογραφικό δοκίμιο όπου με ειδικό προσωπικό και μονάδα παραγωγής εικόνων, διατηρούσε μια βιβλιοθήκη φωτογραφιών. Το συγκεκριμένο περιοδικό αναζητούσε φωτογράφους οι οποίοι μπορούσαν να πουν μια ιστορία μέσα από φωτογραφίες, σαν τον αθλητικό φωτογράφο Martin Munkacsi και τον Erich Salomon έναν από τους πρωτοπόρους του φωτορεπορτάζ. Άλλα περιοδικά ήταν το Vu (Γαλλία), Life και Look (ΗΠΑ), και Picture Post (Λονδίνο). Διάσημοι φωτογράφοι της εποχής ήταν μεταξύ άλλων και οι Robert Capa, Romano Cagnoni και W. Eugene Smith.

Μέχρι την δεκαετία του 1980, οι πιο πολλές εφημερίδες τυπώνονταν με την τεχνολογία του “LetterPress”, χρησιμοποιώντας μελάνι με βάση το λάδι, υπόλευκο χαρτί εφημερίδας και χονδροειδείς οθόνες χάραξης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι φωτοχαρακτικές κουκκίδες που σχημάτιζαν τις εικόνες να κηλιδώνονται και να γίνονται οι φωτογραφίες ασαφείς και δυσδιάκριτες. Σε αντίθεση, το Life (ΗΠΑ), όπου ήταν ένα από τα πιο δημοφιλή εβδομαδιαία περιοδικά από το 1936 έως το 1970 και

ήταν γεμάτο από φωτογραφίες όμορφα αποτυπωμένες σε υπερμεγέθεις σελίδες 11x14 ίντσες, χρησιμοποιώντας λεπτές οθόνες χάραξης, μελάνια υψηλής ποιότητας και γυαλιστερό χαρτί.

Μέσα στην δεκαετία του '70 έρχεται και το τέλος της «χρυσής εποχής του φωτορεπορτάζ», με πολλά φωτογραφικά περιοδικά, μεταξύ αυτών και το Life, να σταματάνε τις εκδόσεις τους διότι δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν άλλα μέσα για τα διαφημιστικά έσοδα και να διατηρήσουν τις μεγάλες κυκλοφορίες και το υψηλό αυτό κόστος. Ωστόσο, δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι αυτά τα περιοδικά δίδαξαν πολλά όπως τη δημοσιογραφία περί του φωτογραφικού δοκιμίου και των στατικών εικόνων.

Η ειλικρίνεια, η υπευθυνότητα, η ακρίβεια και η αλήθεια είναι η κορυφή του κώδικα δεοντολογίας του φωτορεπορτάζ. Ένα παράδειγμα που παραβιάζει αυτό τον κώδικα θα μπορούσε να είναι όταν ο Mike Meadows, βετεράνος φωτογράφος των «Los Angeles Times», που κάλυπτε μια μεγάλη πυρκαγιά στη Νότια Καλιφόρνια το 1993, κατέγραψε μια στιγμή από έναν πυροσβέστη να δροσίζεται με το νερό από μια πισίνα στην Αλταντένα, έγινε διάσημη σε εθνικό επίπεδο μέσα από το «The Times». Πριν υποβληθεί αυτή η φωτογραφία για Pulitzer, ο συντάκτης του Meadows επικοινωνήσε με τον πυροσβέστη ο οποίος του ανέφερε ότι του ζήτησαν να ρίξει νερό στο κεφάλι του. Στη συνέχεια, ο βετεράνος φωτογράφος αρνήθηκε αυτήν την κατηγορία και είπε πως μπορεί να είναι ένοχος που είπε ότι αυτό θα έκανε μια ωραία λήψη αλλά ποτέ δεν το ζήτησε ευθέως. Επίσης ανέφερε πως κατά την διάρκεια όλων των χρόνων που έκανε έκτακτες ειδήσεις, ποτέ δεν έχει στήσει μια φωτογραφία.

Αποτέλεσμα αυτού είχε να αποσυρθεί η φωτογραφία του από οποιοδήποτε διαγωνισμό βραβείων φωτογραφίας, οι Times το αποκάλεσαν «κατασκευάσμα» και ο διευθυντής της εφημερίδας δήλωσε «Όταν χειραγωγείς την κατάσταση, χειραγωγείς τις ειδήσεις»

1.1. ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

Τα φωτογραφικά δοκίμια αφηγούνται μια ιστορία με εικόνες και φυσικά υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι να γινα να διαμορφώσει κανείς το δικό του. Με ένα ευρύ πεδίο θεμάτων, ένα φωτογραφικό δοκίμιο μπορεί να προκαλεί προβληματισμό στο κοινό για κάποιο συγκεκριμένο θέμα, ή να είναι συναισθηματικό, αστείο ή όλα τα παραπάνω, αλλά το πιο σημαντικό θα πρέπει να είναι αξέχαστο. Ένα φωτογραφικό δοκίμιο μπορεί να είναι ισχυρό και ικανό να προκαλέσει συναισθήματα και πάνω απ' όλα κατανόηση χωρίς την χρήση λέξεων. Παραδίδει μια ιστορία μέσα από μια σειρά φωτογραφιών φέρνοντας έτσι τον θεατή σε ένα αφηγηματικό ταξίδι.

Μερικές μορφές των φωτογραφικών δοκιμών είναι το "A Day-in-the-life", όπου παρουσιάζεται η ιστορία μιας ημέρας στην ζωή κάποιου ανθρώπου σε ένα συγκεκριμένο θέμα, πχ ενός πολυάσχολου αγρότη. Υπάρχουν επίσης για ιστορικούς χώρους, παρασκήνια, τοπικές εκδηλώσεις και άλλα πολλά. Για το δικό μου έργο, αποφάσισα να κάνω ένα φωτογραφικό δοκίμιο κοινωνικού περιεχομένου, ακολουθώντας την ομάδα του STEPS και καταγράφοντας το έργο τους και τις δράσεις του κατά την διάρκεια 4 χρόνων.

1.2. ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ

Συχνά ο κόσμος πιστεύει ότι ένας φωτορεπόρτερ κατά κύριο λόγο ταξιδεύει σε ζώνες σύγκρουσης και ότι αυτή είναι κυρίως η δουλειά τους. Όμως ένας φωτορεπόρτερ δεν περιορίζεται σε αυτά τα θέματα καθώς η βασική περιγραφή τους είναι κάποιος ο οποίος μπορεί να διηγηθεί ιστορίες μέσα από τις φωτογραφίες του. Δεν υπάρχουν περιορισμοί στα θέματα που μπορεί να διαλέξει κάποιος απλώς ο πόλεμος και τα «βάσανα» είναι τα πιο συναισθηματικά. Υπάρχουν όμως όλο και περισσότεροι φωτορεπόρτερ που καλύπτουν θέματα όπως το περιβάλλον, τη φύση, αθλητές στο δρόμο τους για τους αγώνες αλλά και όπως εγώ με το STEPS, ακολουθώντας ενδιαφέροντα άτομα ή οργανισμούς καταγράφοντας την δουλειά και το έργο τους.

Πολλοί πιστεύουν ότι ο ρόλος ενός φωτορεπόρτερ είναι μόνο να τραβάει φωτογραφίες και πως υπάρχουν άλλα άτομα πίσω από αυτούς για να κάνουν τα υπόλοιπα. Κάτι το οποίο ισχύει μόνο για ορισμένους φωτορεπόρτερ οι οποίοι έχουν εργαστεί πολύ σκληρά για να φτάσουν σε αυτό το σημείο στην καριέρα τους. Υπάρχουν πολλά περισσότερα στο να αφηγηθείς μια ιστορία μέσω φωτογραφιών από το να τις τραβήξεις. Ακόμα και η τακτοποίηση της σειράς και η επιλογή φωτογραφιών μπορεί να αλλάξει σε μεγάλο βαθμό την αφήγηση μιας ιστορίας.

Ένας φωτορεπόρτερ πρέπει να είναι καλός αφηγητής και δεν έχει σημασία αν αποκτάει αυτήν την δεξιότητα μέσω της γραφής ή αποκλειστικά φωτογραφίζοντας. Πρέπει όμως να μπορεί να τραβήξει τέτοια πλάνα ώστε να είναι ικανά να πουν μια ιστορία, καθώς και να μπορεί να τα τακτοποιήσει έτσι ώστε αυτή η ιστορία να είναι ενδιαφέρουσα για τον θεατή, ειδάλλως το μήνυμα που θα θέλει να περάσει μπορεί να μην είναι αρκετά δυνατό.

2. STEPS

Κατάσταση δρόμου...

«Τους κοιτάς... αλλά πολλές φορές δεν τους βλέπεις. Μερικές φορές, κάνεις σαν να μην τους βλέπεις... Απλώς περνάς από δίπλα τους. Νιώθεις αδύναμος και ένοχος που δεν μπορείς να τους βοηθήσεις. Κάποιες άλλες φορές δεν αισθάνεσαι απολύτως τίποτα... Εκατοντάδες άνθρωποι περνούν από δίπλα τους κάθε μέρα... λίγοι ενδιαφέρονται, και λιγότεροι σταματούν. Ωστόσο, είναι εδώ και υπάρχουν ανάμεσά μας... είναι απλώς άνθρωποι σαν κι εμάς. Φιγούρες γερασμένες και στερημένες, μάτια λυπημένα, χαμογελαστά πρόσωπα. Υπάρχουν!

Άνθρωποι που ζουν στους δρόμους. Άνθρωποι χωρίς στέγη ή άνθρωποι που έχουν περάσει τόσες τοξικές καταστάσεις που προτίμησαν να ζουν στους δρόμους... που έχτισαν όλη τους τη ζωή σε ένα παγκάκι ή στην άκρη ενός πεζοδρομίου... που μερικές μέρες ζουν στους δρόμους και μερικές άλλες καταφέρνουν να εξασφαλίσουν στον εαυτό τους κάποια χρήματα για να περάσουν μερικές ώρες σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου... ή απλώς άτομα που άφησαν πίσω τους τη χώρα τους για ένα καλύτερο μέλλον.» - Θωμάς Γκαζέλης

Σκοπός του STEPS είναι να παρέχουν ευκαιρίες σε ανθρώπους που βρίσκονται σε κατάσταση δρόμου να σταθούν αυτόνομοι. ¹

Αποστολή της ομάδας είναι να προσεγγίζουν ανθρώπους σε κατάσταση δρόμου προσφέροντας τους διάφορες παροχές όπως φαγητό, ρουχισμό, πρώτες βοήθειες, ατομική υγιεινή, ψυχαγωγία και συμβουλευτική. Ένας από τους στόχους τους είναι να καταφέρουν να προσφέρουν σε αυτά τα άτομα παροχή χώρων σε διαμερίσματα ώστε να αποκτήσουν την ιδιωτικότητά τους. Και τέλος να μπορέσουν να είναι αυτόνομοι παρέχοντας τους την δυνατότητα για ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους και εκπαίδευση.

¹ “Ο Οργανισμός,” Steps Organization Greece, accessed January 31, 2022, <https://steps.org.gr/o-organismos/>.

Το STEPS είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός και δεν λαμβάνει καμία χρηματοδότηση από το κράτος ή από τους δημόσιους φορείς καθώς επίσης δεν συμμετέχει σε κανένα χρηματοδοτικό ή επενδυτικό πακέτο που έχει σκοπό την επιβράβευση πολιτικών επιλογών.

2.1. ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ

One Stop

Το One Stop θα μπορούσε κανείς να το χαρακτηρίσει σαν μια εκδήλωση που διοργανώνεται για τους ανθρώπους σε κατάσταση δρόμου στην καρδιά της πόλης των Αθηνών. Αποτελείται από τη συντονισμένη δράση του STEPS σε συνεργασία με άλλες ομάδες όπως το Ithaca Laundry, Mano aperta, Medical Volunteers International e.V., Khora Asylum Support Team, Advocates Abroad, Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Ψυχικής Υγείας, ΠΑΡΕΑ, R.O.A.D.S, ECHO Refugee Library και MAMbrella.

Η δράση αυτή πραγματοποιούνταν δύο φορές την εβδομάδα, Τετάρτη και Κυριακή απόγευμα, και είχε ως στόχο να εντάξει αυτούς τους ανθρώπους σε ένα κοινωνικό σύνολο. Μέσα από αυτήν την εκδήλωση, οι ωφελούμενοι είχαν την δυνατότητα να απολαύσουν μαγειρευτό φαγητό, ζεστό τσάι και καφέ ακούγοντας μουσική είτε παρακολουθώντας κάποια ταινία ή ντοκιμαντέρ. Μια φορά την εβδομάδα είχαν την δυνατότητα να πηγαίνουν εκεί για να πλένουν τα ρούχα τους, να κάνουν ένα ζεστό ντους και να κουρευτούν. Η κινητή βιβλιοθήκη βρισκόταν συνέχεια εκεί ώστε ο οποιοσδήποτε μπορούσε να έχει πρόσβαση σε κάποιο βιβλίο, είτε ήταν παιδί είτε ήταν ενήλικας. Κατά την διάρκεια αυτής της δράσης υπάρχουν στον χώρο γιατροί οι οποίοι παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους για οποιανδήποτε χρειάζεται την βοήθεια τους. Παράλληλα υπάρχουν ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί καθώς και δικηγόροι που παρέχουν νομικές συμβουλές, ενημέρωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ψυχολογική υποστήριξη.

Street Embrace

Η δράση του Street είναι μια διαδικασία η οποία πραγματοποιείται από μια ομάδα 3 έως 8 ατόμων κυρίως στα στενά της Αθήνας. Σκοπός της είναι να παρέχουν βοήθεια και ενημέρωση σε άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση δρόμου. Αρχικά παρατηρούν τους ανθρώπους κάνοντας καταγραφή χωρίς να επέμβουν. Στη συνέχεια γίνεται μια πρώτη προσέγγιση με το άτομο ώστε να υπάρξει μια γνωριμία η οποία αποτελεί την αρχή της σχέση που δημιουργείται ανάμεσα στην ομάδα και τον ωφελούμενο. Γνωρίζοντας έτσι την κατάστασή του και ενημερώνοντάς τον για πιθανές λύσεις σε αρκετά από τα ζητήματα που τον απασχολούν, δημιουργείται ανάμεσά τους μια σχέση εμπιστοσύνης.

Όταν γίνεται η προσέγγιση, το άτομο από την ομάδα πρέπει πάντα να στέκεται στο ίδιο επίπεδο με τον άνθρωπο που συνομιλεί, δείχνοντάς του έτσι το σεβασμό προς το πρόσωπό του, δημιουργώντας έτσι μια πιο δυνατή σχέση. Παράλληλα όμως τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας γίνονται τα μάτια του.

Εκτός από την προσέγγιση, η ομάδα του Street ασχολείται με την ανταλλαγή και συλλογή χρησιμοποιημένων συριγγών σε περιοχές που γίνεται προβληματική χρήση ψυχεδελικών ενέσιμων ουσιών.

2.2. ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΟΥ

Σε ηλικία περίπου 11 ετών κατέβηκα με την οικογένειά μου στο κέντρο της Αθήνας για κάποια ψώνια. Περπατώντας στον δρόμο μέσα σε ένα στενό, είδα έναν άνθρωπο να κάθεται στην άκρη του πεζοδρομίου δίπλα από μία στοίβα που περιείχαν ένα πάπλωμα και ένα μαξιλάρι. Ο άνθρωπος αυτός φαινόταν ότι δεν είχε πλυθεί για αρκετές μέρες. Κοιτάζοντάς τον ένιωσα ένα αίσθημα φόβου να με διαπερνά και αμέσως έπιασα το χέρι των γονιών μου. Εκείνη την στιγμή ο άνθρωπος αυτός αντιλήφθηκε την απότομη κίνησή μου και με κοίταξε με αποτέλεσμα τα βλέμματα μας να διασταυρωθούν. Είναι μια ανάμνηση που έμεινε για πάντα χαραγμένη στο μυαλό μου συνοδευμένη με το αίσθημα του φόβου.

Αρκετά χρόνια αργότερα, καθώς περπατούσα μόνος μου στα στενά της Αθήνας με την φωτογραφική μου μηχανή απαθανατίζοντας διάφορα στιγμιότυπα, είδα έναν άστεγο να στέκεται στο πλατύσκαλο της εισόδου μιας πολυκατοικίας και να με κοιτάει φοβούμενος ότι θα τον βγάλω μια φωτογραφία. Καθώς τα βλέμματα μας διασταυρώθηκαν μου ήρθε ξανά αυτή η παιδική ανάμνηση αλλά χωρίς το συναίσθημα του φόβου. Γυρίζοντας σπίτι σκεφτόμουν με ποιον τρόπο θα μπορούσα εγώ να βοηθήσω ανθρώπους που βρίσκονται σε αυτήν την κατάσταση. Μετά από ψάξιμο και αρκετές συζητήσεις με φίλους έφτασε στα αυτιά μου το όνομα του STEPS. Αμέσως ήρθα σε επαφή μαζί τους.

Το STEPS εκείνη την περίοδο βρισκόταν στο ξεκίνημα του. Μιλώντας με τον υπεύθυνο του STEPS και ρωτώντας τον πως μπορώ να βοηθήσω μου είπε πως έψαχνε για εθελοντή φωτογράφο ο οποίος θα βοηθούσε την ομάδα να επικοινωνήσει προς τα έξω στο ευρύ κοινό τις δράσεις ώστε να ενημερωθεί ο κόσμος. Εκείνη την στιγμή αισθάνθηκα ένα συναίσθημα χαράς διότι μέσα από την φωτογραφία, την οποία αγαπώ πολύ, θα μπορούσα να προσφέρω έμμεσα βοήθεια σε ανθρώπους που βρίσκονται σε κατάσταση δρόμου.

2.3. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Ο ρόλος μου μέσα στην ομάδα ήταν να βρίσκομαι στις δράσεις και να τις καταγράφω σαν ένας απλός παρατηρητής χωρίς να επεμβαίνω σε αυτές. Στην αρχή καθώς περιφερόμουν φωτογραφίζοντας και βλέποντας την κατάσταση αυτών των ανθρώπων, ένιωθα ένα ψυχολογικό βάρος. Μου ήταν πολύ δύσκολο απλά να σηκώνω την μηχανή και να τραβάω μια φωτογραφία χωρίς να υπάρχει μια σύνδεση ανάμεσα σε εμένα και τον φωτογραφιζόμενο. Έβλεπα το φοβισμένο βλέμμα τους να καρφώνεται πάνω μου και ένιωθα ότι θέλουν να απομακρυνθούν από κοντά μου. Αμέσως μίλησα με τον υπεύθυνο της ομάδας και του ζήτησα να έρθει ένας κοινωνιολόγος ή ψυχολόγος μαζί μου ώστε να μπορέσω να επικοινωνήσω με τους ανθρώπους διότι οι περισσότεροι δεν γνώριζαν την γλώσσα, θέλοντας έτσι να χτίσω σιγά σιγά μια σχέση εμπιστοσύνης. Οι πρώτες φορές ήταν αρκετά δύσκολες αλλά με το πέρασμα του χρόνου με συνήθιζαν και με προσέγγιζαν και από μόνοι τους.

Κατά την διάρκεια που φωτογράφιζα στο One Stop, παρατηρούσα ανθρώπους οι οποίοι με τα χαρακτηριστικά τους μου κίνησαν το ενδιαφέρον. Τότε αποφάσισα ότι θα ήθελα παράλληλα με την φωτογράφιση των δράσεων, μέσα στο φωτογραφικό υλικό να υπάρχουν και πορτραίτα των ανθρώπων σε κατάσταση δρόμου. Ζήτησα από μια εθελόντρια κοινωνιολόγο της οργάνωσης, να με βοηθήσει να συντάξουμε ένα έντυπο έγγραφο με το οποίο θα ζητούσα την άδεια του ατόμου για να το φωτογραφίσω. Μαζί με τη φωτογραφία, ζητούσα από τον καθένα να μου πει λίγα πράγματα για την ζωή του ώστε να την συνοδεύω. Αυτό το πρότζεκτ κράτησε περίπου δύο χρόνια.

Σε αντίθεση με το One Stop, το να φωτογραφίζω την δράση του Street ήταν κάτι τελείως διαφορετικό και πρωτόγνωρο για μένα. Εκεί η προσέγγιση είναι τελείως διαφορετική. Σε κάθε φωτογραφία σκοπός μου ήταν να αποτυπώσω την δράση αλλά χωρίς να φαίνεται το πρόσωπο του εικονιζόμενου διότι πρόκειται για ένα πολύ ευαίσθητο ζήτημα. Ένας άνθρωπος ο οποίος ζει στον δρόμο και τον προσεγγίζεις είναι δύσκολο να σε εμπιστευτεί μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, είτε λόγω της κατάστασης της οποίας ζει είτε επειδή μπορεί να είχε κάνει χρήση ψυχεδελικών ουσιών. Για αυτό

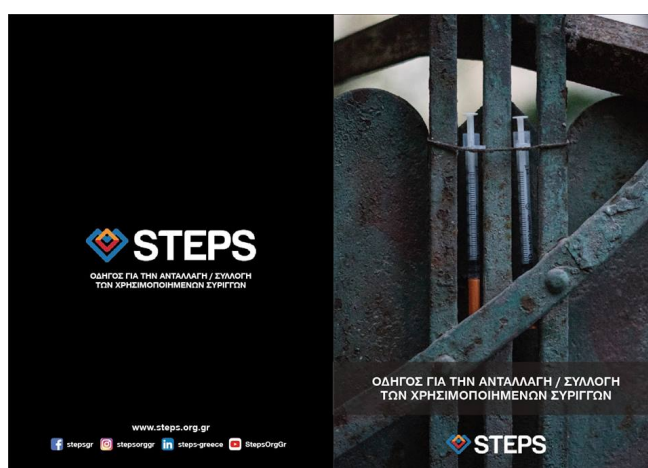
και εγώ προσπάθησα να είμαι όσο πιο διακριτικός γίνεται και να μην φέρω σε δύσκολη αλλά και επικίνδυνη θέση κανέναν από τους εθελοντές.

Θυμάμαι χαρακτηριστικά έναν άστεγο έξω από ένα εγκαταλελειμμένο πρώην κατάστημα που είχε δημιουργήσει στην είσοδο του το δικό του σπίτι από σεντόνια. Εκείνη την στιγμή σήκωσα την φωτογραφική μου μηχανή έτοιμος να φωτογραφίσω την αυτοσχέδια οικία του. Μόλις αυτός ο άνθρωπος με αντιλήφθηκε μου ζήτησε να σταματήσω αμέσως αυτό που κάνω. Ένιωσα να έρχονται σε σύγκρουση η επιθυμία μου ως φωτογράφος να καταγράψω την στιγμή με το να σεβαστώ τα προσωπικά δεδομένα αυτού του ανθρώπου. Ήταν η πρώτη φορά που δεν τράβηξα φωτογραφία παρόλο που ήθελα πάρα πολύ να το κάνω και ένιωσα ευχαριστημένος με τον εαυτό μου που σεβάστηκα την ιδιωτικότητα του άστεγου που είχα μπροστά μου. Από εκείνη την στιγμή με αυτή την πράξη δημιούργησα μια σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα μας ώστε την επόμενη βδομάδα που με είδε ξανά μου ζήτησε από μόνος του να τον φωτογραφίσω και με ευχαρίστησε που τον σεβάστηκα.

Για την πραγματοποίηση αυτού του πρότζεκτ χρησιμοποίησα μια mirrorless full frame φωτογραφική μηχανή και τους δύο αγαπημένους μου φακούς, τον 24-70 mm και τον 50 mm. Όσο για το φως, προτιμούσα το φυσικό φως καθώς και τα φώτα των δρόμων. Ποτέ δεν χρησιμοποίησα κάποιο φλας ούτε πηγή συνεχούς φωτός διότι κάτι τέτοιο θα τρόμαζε τους ανθρώπους που ήθελα να φωτογραφίσω.

2.4. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΣ

Μέσα στα πλαίσια του έργου μου στο STEPS, δημιουργήσαμε ένα ημερολόγιο με τις φωτογραφίες που είχα τραβήξει, το οποίο αγόραζε ο κόσμος με σκοπό να ενισχύσει οικονομικά την οργάνωση. Πέραν του ημερολογίου, με τις φωτογραφίες μου από την δράση street embrace, δημιουργήθηκε και ένα βιβλίο-διδασκτικός οδηγός για την συλλογή και ανταλλαγή χρησιμοποιημένων συρίγγων, το οποίο αποτελεί διδακτικό υλικό για άλλες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα.

“Ενεργούμε με ευθύνη, βασιζόμενοι στην αποδοχή, επικοινωνούμε με σεβασμό, πιστεύοντας στις σχέσεις εμπιστοσύνης.”

Ο οδηγός αυτός είναι αποτέλεσμα αλληλεργίας εργασίας.

Ευχαριστούμε τους **streeters** μας:

Μαρία Νικουτσά

Clara Olivé Gasullera

Σεβαστίν Αδόλφ Νικουδ

Εμμανουέλα Σαλδόπου

Τάσος Σατσίνοβας

που ανέπτυξαν και εφαρμόσαν τη διαδικασία στο Φόρμ.

Συνταξίες που σέβονται:

Εμμανουέλα Σαλδόπου

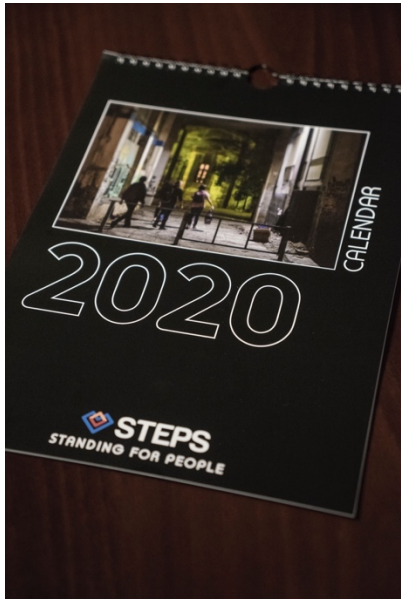
Πόπη Σατσίνοβας

Φωτεινή:

Θεοδώρα Γαζώνη

Σταυρούλα Αθανασίου

Καίη Παπαρά

3. ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥΣ

3.1. LEE JEFFRIES

Ο Lee Jeffries, ένας Βρετανός αυτοδίδακτος ερασιτέχνης φωτογράφος, όπου με το έργο του που αποτελείται από αστέγους κυρίως στην Αγγλία αλλά και σε όλο τον πλανήτη έχει ως σκοπό να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο και να χρηματοδοτήσει τους άστεγους. Σε συνεργασία του με τον **Jef Aérosol**, έναν καλλιτέχνη δρόμου, οργάνωσαν μαζί μια έκθεση με όνομα **Synergy** με θέμα τους άστεγους, όπου παρουσιάστηκε στο Παρίσι το 2015 και το 2016 σε ένα Γαλλικό στούντιο τέχνης στο Λονδίνο. Οι δύο καλλιτέχνες συναντήθηκαν για πρώτη φορά στο Λονδίνο το 2014, όπου ο Jef Aérosol, γοητευμένος από τα πορτραίτα αστέγων του Jeffries του πρότεινα να συνδυάσουν τις δουλειές τους. Έτσι, οι δύο μαζί εξερευνούν πρόσωπα και τεχνικές για να δώσουν μια άλλη ζωή στους ξεχασμένους των δρόμων.

Το αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας δίνει σε ένα πραγματικά αρμονικό έργο, με τα δυνατά αλλά ευαίσθητα πορτραίτα του Jeffries που είναι ιδανικά για στένσιλ επιτρέποντας έτσι στον Jef Aérosol να ερμηνεύσει εκ νέου τα πρόσωπα αλλά και τις ιστορίες των χαρακτήρων.²

Belluteau, Lionel. "Vernissage De L'expo " Synergy " à La Galerie Mathgoth Avec Jef Aérosol Et Lee Jeffries." Un oeil qui traîne...,

Είναι δύσκολο να ξεχωρίσει κάποιος ποιος είναι άπορος και ποιος όχι, γιατί τους αντιμετωπίζει όλους ισάξια, δημιουργώντας παράλληλα ξεχωριστές και μοναδικές

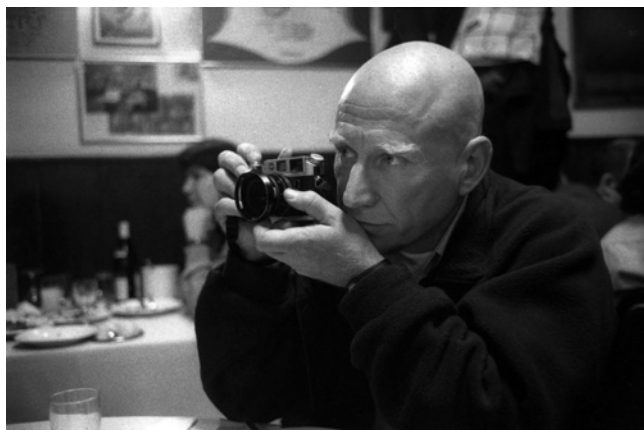
² Εικόνα, Belluteau, Lionel. "Vernissage De L'expo " Synergy " à La Galerie Mathgoth Avec Jef Aérosol Et Lee Jeffries." Un oeil qui traîne..., March 7, 2015. Accessed on Feb 3, 2022 <https://www.unoeilquitraîne.fr/?p=2902>.

σχέσεις μαζί τους. Απομακρύνοντας την τάξη, την ηλικία και το φύλο, στο τελικό αποτέλεσμα μας μένει ένα αίσθημα ελπίδας. Προσεγγίζει το θέμα του και το γνωρίζει προτού του ζητήσει την άδεια να το φωτογραφίσει. Φωτογραφίζοντας αυτούς τους ανθρώπους έχει ως σκοπό να τους τιμήσει και όχι να τους λυπηθεί.

Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιεί είναι μια DSLR με έναν 24mm φακό και έναν μικρό ανακλαστήρα χειρός. Για να δώσει ένα δραματικό αλλά και μοναδικό χαρακτήρα στις φωτογραφίες του, διαλέγει τα έντονα κοντράστ.

Αυτό θέλησα να κάνω και εγώ μέσα από την ανάμιξη μου στο STEPS. Να μπορώ μέσα από το έργο μου, να επικοινωνήσω προς τα έξω στον κόσμο τις δράσεις τις ομάδας προς όφελος των ανθρώπων που χρειάζονται βοήθεια.

3.2. SEBASTIAO SALGADO

Florin, Bogdan. "Masters of Photography: Sebastiao Salgado – Genesis – the Legacy of Planet Earth." *Photography Office*

³Γεννημένος το 1944, ο Sebastiao Salgado, είναι ένας πολυταξιδεμένος Βραζιλιάνος καλλιτέχνης. Είναι γνωστός στον κόσμο μέσα από τα κοινωνικά ντοκιμαντέρ, την φωτογραφία και το φωτορεπορτάζ με σκοπό να αφηγηθεί μια ιστορία για την ομορφιά του ανθρώπου και της

φύσης. Μέσα σε έξι χρόνια ταξίδεψε σε 40 χώρες για να απαθανάτισει την ιστορία

³ Εικόνα, Florin, Bogdan. "Masters of Photography: Sebastiao Salgado – Genesis – the Legacy of Planet Earth." *Photography Office*, July 20, 2014. Accessed on Feb 3, 2022 <http://www.photographyoffice.com/blog/2013/12/masters-of-photography-sebastiao-salgado-genesis-the-legacy-of-planet-earth>.

των μεταναστών και των προσφύγων του κόσμου και να αφηγηθεί τις ιστορίες τους καθώς φεύγουν από τα σπίτια τους για ξένα μέρη.

Στην εισαγωγή για την συλλογή των φωτογραφιών του με τίτλο «Migrants» (Μετανάστες), που εκδόθηκε το 2000.

«Ήταν φοβισμένοι, άβολοι και ταπεινωμένοι. Παρόλα αυτά, άφησαν τους εαυτούς του να φωτογραφηθούν, επειδή πιστεύω πως ήθελαν να γνωστοποιηθεί η κατάσταση τους. Όποτε μπορούσα, τους εξηγούσα πως αυτός είναι ο σκοπός μου. Πολλοί από αυτούς στάθηκαν μπροστά στην κάμερα μου και απευθύνθηκαν σαν να ήταν μικρόφωνο.»

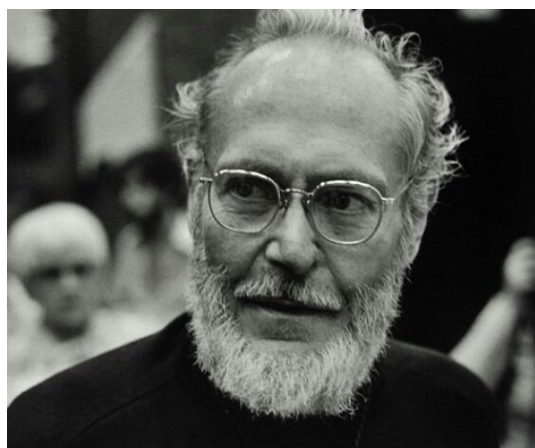
Μέσα από αυτό το φωτογραφικό δοκίμιο, αφηγείται επίσης μια ιστορία στην σημερινή εποχή. Ο φωτογραφίες αυτές αποτυπώνουν στιγμές τραγικές, ηρωισμού, αλλά και δράσης από την ζωή του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά.

Το Exodus είναι μια συλλογή 300 φωτογραφιών που αφηγούνται την διαχρονική ιστορία της εξορίας και της μετανάστευσης. Άνθρωποι που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, μιλούν συχνά για κακουχίες, ελπίδες, στερήσεις αλλά και σωματικές καθώς και ψυχολογικές επιπτώσεις που δεν μπορούν να υποτιμηθούν. Στις φωτογραφίες αυτές απανθάνονται μετανάστες από την Λατινική Αμερική στις ΗΠΑ, Εβραίους από την πρώην Σοβιετική Ένωση, πρόσφυγες Hutu από την γενοκτονία στην Ρουάντα και άλλοι πολλοί.

Η μετανάστευση και η εξορία περιέχουν πολλές πτυχές και περιλαμβάνει ανθρώπους όπως εκείνους που κατευθύνονται γνωρίζοντας που πηγαίνουν αλλά και εκείνους που βιάζονται να φύγουν από τον πόλεμο όντας ευγνώμονες που είναι ζωντανοί και μπορούν να τρέξουν. Για αυτήν την συλλογή εμπνεύστηκε από την δική του προσωπική εμπειρία, έχοντας βιώσει ο ίδιος με την οικογένεια του την «Έξοδο» το 1969, όταν μετακόμισαν από την Βραζιλία, η οποία βρισκόταν υπό στρατιωτική κυριαρχία, στην Ευρώπη.

3.3. EUGENE SMITH

Ο W. Eugene Smith ήταν Αμερικάνος φωτορεπόρτερ στο LIFE, γνωστός για το τελευταίο του φωτογραφικό δοκίμιο “Minamata”, το οποίο απεικονίζει τα θύματα δηλητηρίασης από υδράργυρο σε ένα ιαπωνικό νησί.⁴

“William Eugene Smith.” International Photography Hall of Fame

Ο Smith σε συνεργασία με την σύζυγό του Aileen M. Smith, έκδωσε το φωτογραφικό δοκίμιο και βιβλίο, *Minamata: A Warning to the World*. Μαζί θέλησαν να δώσουν φωνή στα θύματα της βιομηχανικής ρύπανσης από υδράργυρο στη Minamata.

Μεταξύ 1932 και 1968, το εργοστάσιο της Chisso Corporation στην πόλη Minamata, απελευθέρωσε μεθυλυδράργυρο μέσω βιομηχανικών λύματων του στον κόλπο και την θάλασσα Shiranui. Αυτό οδήγησε σε χιλιάδες δηλητηριάσεις στον τοπικό πληθυσμό. Από το 2001, 2.265 άνθρωποι προσβλήθηκαν από τη νόσο Minamata, μια νευρολογική διαταραχή που προκαλεί μυϊκή αδυναμία, βλάβες στην ακοή, την όραση και την ομιλία, καθώς και παράνοια, παράλυση, κώμα και θάνατο. Το πρώτο κρούσμα αναφέρθηκε το 1956, από τότε 1.784 έχουν πεθάνει. Η Chisso Corporation και η κυβέρνηση δεν προσπάθησαν αρκετά στο να αποτρέψουν την ρύπανση

Το ζευγάρι Smith ήρθε σε επαφή με ένα μέλος του κινήματος Minamata, Motomura Kazuhiko. Πρότεινε στον Smith να ταξιδέψει στη Minamata για να το φωτογραφίσει

⁴ Εικόνα ,“William Eugene Smith.” International Photography Hall of Fame, April 3, 2020. Accessed on Feb 3,2022 <https://iphf.org/inductees/william-eugene-smith/>.

για μια περίοδο αρκετών μηνών. Αρχικά το ζευγάρι σχεδίαζε να μείνει τρεις μήνες αλλά κατέληξε να μείνει τρία χρόνια.

Το εξώφυλλο LIFE 1972 έφερε την προσοχή στο θέμα εν μέσω μιας τριετούς δίκης εναντίον του Chisso, η οποία κατέληξε σε ετυμηγορία αμέλειας, με την εταιρεία να αναγκάζεται να πληρώσει 937 εκατομμύρια ¥ σε πιστοποιημένα θύματα, το μεγαλύτερο χρηματικό πρόστιμο που έχει δοθεί ποτέ από ένα ιαπωνικό δικαστήριο, αλλά δεν το πλήρωσαν ποτέ.

Ενώ το ζεύγος ήταν δημοσιογράφοι, όχι ακτιβιστές, η δουλειά που έκαναν χρησιμοποιήθηκε για να υποστηρίξουν την υπόθεση και να τιμήσουν τα θύματα. Αν και σχεδίαζαν να μείνουν μόνο τρεις μήνες, συνειδητοποίησαν ότι δεν μπορούσαν να φύγουν μόνο και μόνο επειδή δημοσιεύτηκε η ιστορία.

3.4. JOSEF KOUDELKA

"Josef Koudelka." Hasselblad Foundation.

Ο Josef Koudelka είναι ένας Γάλλος φωτογράφος, γεννημένος στην Τσεχία. Ξεκίνησε την καριέρα του ως αεροναυπηγός μηχανικός στην Πράγα, όπου άρχισε να φωτογραφίζει σκηνικές παραγωγές για θεατρικά περιοδικά. Έγινε γνωστός για τις δραματικές ασπρόμαυρες εικόνες του που αναφέρονται σε ποικίλα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα.⁵

Είναι γνωστός επίσης για τις φωτογραφίες του για την κουλτούρα των Ρόμα, οι οποίες τραβήχτηκαν μεταξύ 1962 και 1971 στην τότε Τσεχοσλοβακία (Βοημία, Μοραβία και Σλοβακία), Ρουμανία, Ουγγαρία, Γαλλία και

⁵ Εικόνα, "Josef Koudelka." Hasselblad Foundation. Accessed February 2, 2022. <https://www.hasselbladfoundation.org/wp/joesef-koudelka-2/>.

Ισπανία. Αυτές οι απεικονίσεις τόνιζαν το μείγμα χαράς και δίωξης που βιώνει η κοινότητά τους.

Ο Koudelka έλκονταν ιδιαίτερα από την μουσική τους και τον πολιτισμό τους. Πέρασε επίσης ένα μεγάλο μέρος περιόδου κουβαλώντας μόνο τον εξοπλισμό του, ένα σακίδιο και υπνόσακο, ζώντας μαζί τους διότι του άρεσε το πόσο πιο νομαδική και απλή γινόταν η ζωή του. Μετακινούνταν ελεύθερα μεταξύ διαφορετικών χωριών, κοιμόταν έξω και περνούσε τις μέρες του βυθισμένος στην καταγραφή των ατόμων που συναντούσε. Σε μια συνέντευξη εξήγησε την ελευθερία του να ζεις απλά:

*«Ποτέ δεν φιλοδοξούσα να έχω το τέλειο σπίτι, να είμαι δεμένος με κάτι τέτοιο. [...] Δεν χρειάζεται να γεμίζω τα σπίτια με ρούχα. [...] Μεταφέρω μόνο πράγματα που χρειάζονται – κάμερες, φιλμ και ένα εφεδρικό ζευγάρι γυαλιά».*⁶

Όταν ο Koudelka ετοίμαζε την πρώτη έκδοση του βιβλίου, έφτιαξε μια μακέτα σε συνεργασία με τον γραφίστα Milan Korřiva το 1968μ την οποία ονόμασε «Cikáři» (Τσεχικά για Τσιγγάνους). Το 1975 συνεργάστηκε με τον Robert Delpire και την Aperture για να εκδώσουν το «Gitans, la fin du voyage», μια επιλογή από 60 φωτογραφίες που τραβήχτηκαν σε διάφορους καταυλισμούς Ρομά γύρω από την Ανατολική Σλοβακία.

⁶ “Book Review: ‘Gypsies’ by Josef Koudelka.” ERIC KIM, January 26, 2016. Accessed February 2, 2022 <https://erickimphotography.com/blog/2014/01/30/street-photography-book-review-gypsies-by-josef-koudelka/>.

4. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα από την εργασία μπόρεσα να καταλάβω πως πραγματοποιείται ένα φωτογραφικό δοκίμιο και τον σημαντικό ρόλο που παίζει στην κοινωνία μας ως μέσο ενημέρωσης σε διάφορα θέματα. Μελετώντας του τέσσερις φωτογράφους που αναφέρω στην εργασία, **Lee Jeffries, Sebastiao Salgado, Eugene Smith και Josef Koudelka**, πήρα πολλά στοιχεία από τα έργα τους για να πραγματοποιήσω το δικό μου. Τον σκληρό φωτισμό και το έντονο κοντράστ στα πορτραίτα των αστέγων του Lee Jeffries, καθώς και τον τρόπο προσέγγισης του, τον στόχο του Salgado να αναδείξει τις προσωπικές ιστορίες των μεταναστών, την θέληση του Eugene Smith για να ενημερωθεί ο κόσμος για την κατάσταση που επικρατεί στην Μιναμάτα και τέλος την επιμονή του Koudelka ώστε να ενημερωθεί το ευρύ κοινό για τους Ρομά και να τους αντιμετωπίζει ο κόσμος πιο ανθρώπινα.

Για μένα οι τεχνικές αυτών των φωτογράφων αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης και με βοήθησαν να αποτυπώσω την δικιά μου οπτική στην προσέγγιση των ανθρώπων σε κατάσταση δρόμου. Τέλος, ελπίζω μέσα από αυτό το πρότζεκτ να καταφέρω να ενημερώσω και να ευαισθητοποιήσω τον κόσμο για τους ανθρώπους αυτούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Fancher, N. (2013, January 14). *The Beautifully Haunted World of Lee Jeffries*. Fstoppers. Retrieved from: <https://fstoppers.com/portraits/beautifully-haunted-world-lee-jeffries-4036>
- Unknown (n.d.). *Lee Jeffries Photographer | All About Photo*. All about Photo. Retrieved from: <https://www.all-about-photo.com/photographers/photographer/76/lee-jeffries>
- Cicirkaite, I. (2021, July 7). *Lee Jeffries – Portraits of the Homeless*. David Charles Fox. Retrieved from: <https://davidcharlesfox.com/lee-jeffries-portraits-of-the-homeless/>
- O'Hagan, S. (2011, October 16). *Sites-YKF-Site · YellowKorner*. The Guardian. Retrieved from: <https://www.yellowkorner.com/en/p/skid-row-iv/2751.htmlhttps://www.theguardian.com/artanddesign/2011/oct/16/gypsies-josef-koudelka-review>
- Gabriel, M. (2016, May 21). *Photojournalism 101*. Contrastly. Retrieved from <https://contrastly.com/photojournalism-101/>
- .Unknown (2018, November 5). *10 Things to Know Before Getting Into Photojournalism* Drobo. Retrieved from <https://www.drobo.com/10-things-to-know-before-getting-into-photojournalism/>
- Unknown (2018, November 11). *What Is Photojournalism*. Streetbounty. Retrieved from: <https://streetbounty.com/what-is-photojournalism/>
- Αρχική. (n.d.). Steps Organization Greece. Retrieved from: <https://steps.org.gr>
- Κοκκίνη, Μ. (2020, June 27). *Steps: Η οργάνωση που στέκεται δίπλα στους ανθρώπους που ζουν σε κατάσταση δρόμου*. LiFO.gr. Retrieved from: <https://www.lifo.gr/now/athens/steps-h-organosi-poy-steketai-dipla-stoys-anthropoys-poy-zoyn-se-katastasi-dromoy>
- Unknown (2021, April 16). *Synergy : Jef Aérosol and Lee Jeffries*. Dodho. Retrieved from <https://www.dodho.com/synergy-jef-aerosol-and-lee-jeffries/>

- Kurtz, H. (1994, February 2). *L.A. TIMES GETS BURNED BY DISASTER PHOTOGRAPH*. Washington Post. Retrieved from:
<https://www.washingtonpost.com/archive/lifestyle/1994/02/02/la-times-gets-burned-by-disaster-photograph/c01c281d-45a3-4b7f-b048-477c5e072649/>
- Unknown (2020, November 8) *How to Create a Photo Essay: Step-by-Step Guide With Examples*.. MasterClass. Retrieved from:
<https://www.masterclass.com/articles/how-to-create-a-photo-essay#4-photo-essay-examples>
- Unknown (2018, November 11). *What is a Photojournalist*. Streetbounty. Retrieved from: <https://streetbounty.com/what-is-a-photojournalist/>
- Unknown (n.d.). *Ο Οργανισμός*. Steps Organization Greece. Retrieved from <https://steps.org.gr/o-organismos/>
- Unknown (n.d.). *Josef Koudelka* Artnet. Retrieved from <http://www.artnet.com/artists/josef-koudelka/>
- ERIC KIM. (2016, January 26). *Book Review: “Gypsies” by Josef Koudelka*. Retrieved from: <https://erickimphotography.com/blog/2014/01/30/street-photography-book-review-gypsies-by-josef-koudelka/>
- Unknown (n.d.). *Josef Koudelka* Pace Gallery. Retrieved from: <https://www.pacegallery.com/artists/josef-koudelka/>
- Salgado, S. (2014, March 18). *Migrations: The Story of Humanity on the Move*. Nieman Reports. Retrieved from:
<https://niemanreports.org/articles/migrations-the-story-of-humanity-on-the-move/>
- Unknown (2022, January 5). *Sebastião Salgado’s Exodus – The stories of global migration*. Public Delivery. Retrieved from:
<https://publicdelivery.org/sebastiao-salgado-exodus/#Analysis>

- Unknown (2019, September 20). *W. Eugene Smith*. International Center of Photography. Retrieved from:
<https://www.icp.org/browse/archive/constituents/w-eugene-smith?all/all/all/all/0>
- Genova, A. (2019, April 25). *W. Eugene Smith's Warning to the World*. Magnum Photos. Retrieved from:
<https://www.magnumphotos.com/newsroom/health/w-eugene-smith-minamata-warning-to-the-world/>
- Unknown (n.d.). *Revisiting Minamata, W. Eugene Smith's Final Photo Series*. Blind. Retrieved from: <https://www.blind-magazine.com/en/stories/3522-revisiting-minamata-w-eugene-smiths-final-photo-series-en>
- Belluteau, L. (2015, March 7). *Vernissage de l'expo "Synergy" à la galerie Mathgoth avec Jef Aérosol et Lee Jeffries*. Un oeil qui traîne. . . Retrieved from:
<https://www.unoeilquitraîne.fr/?p=2902>
- Florin, B. (2014, July 20). *Masters of photography: Sebastiao Salgado – Genesis – The Legacy of Planet Earth*. Photography Office. Retrieved from:
<http://www.photographyoffice.com/blog/2013/12/masters-of-photography-sebastiao-salgado-genesis-the-legacy-of-planet-earth>
- Unknown (2020, April 3). International Photography Hall of Fame. *William Eugene Smith*. Retrieved from: <https://iphf.org/inductees/william-eugene-smith/>
- Unknown (n.d.). *Josef Koudelka – Hasselblad Foundation*. Retrieved from:
<https://www.hasselbladfoundation.org/wp/josef-koudelka-2/>
- ERIC KIM. (2016, January 26). *Book Review: "Gypsies" by Josef Koudelka*. Retrieved from: <https://erickimphotography.com/blog/2014/01/30/street-photography-book-review-gypsies-by-josef-koudelka/>.
- Josef, K. (2019). *Koudelka Gypsies (Compact edition) /anglais*. THAMES HUDSON.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ONE STOP

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

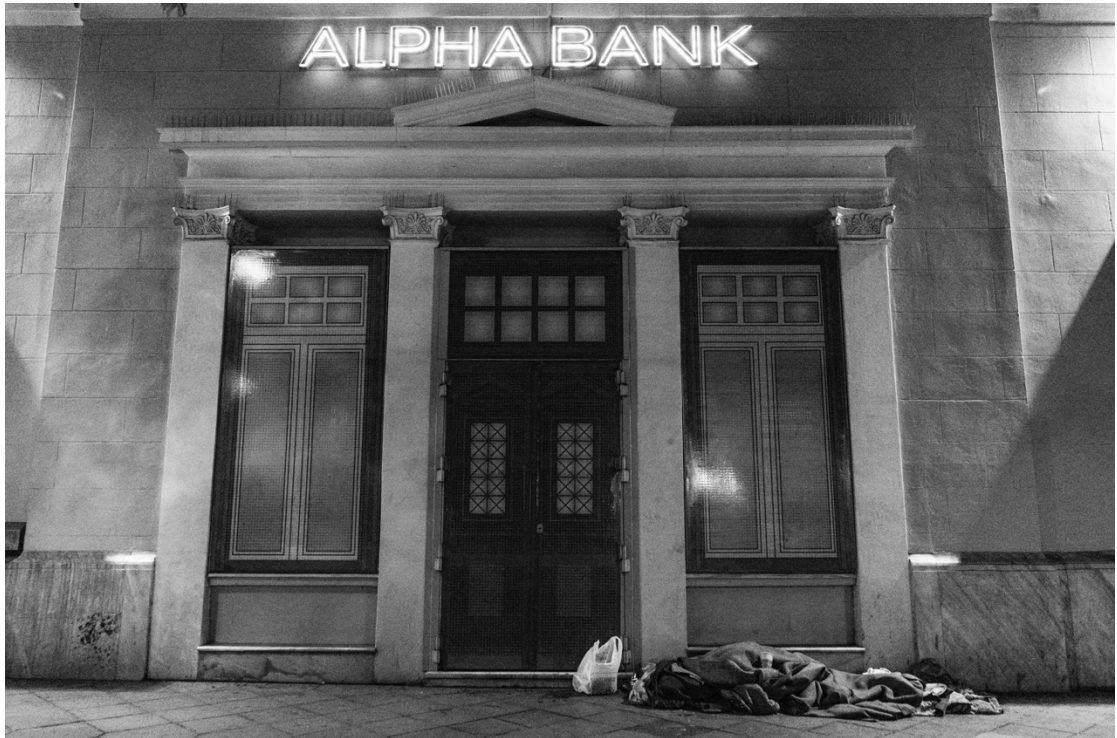

©Thomas Gkazelis/Steps

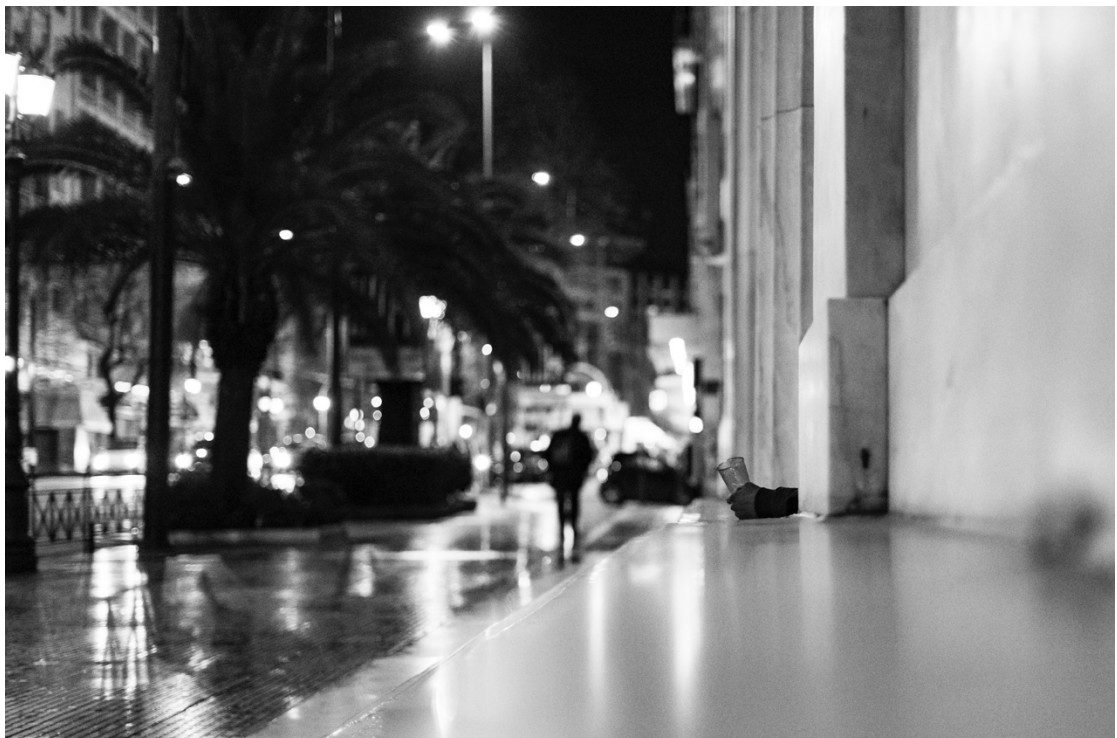

©Thomas Gkazelis/Steps

STREET

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ/ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΣΥΡΙΓΓΩΝ

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

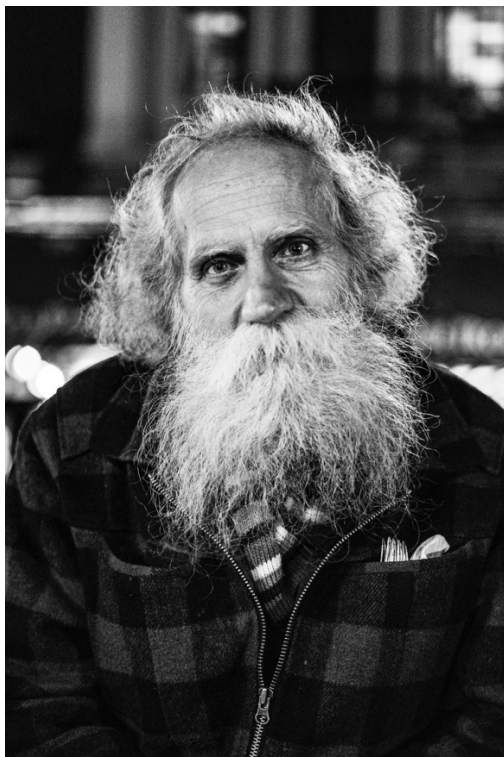

©Thomas Gkazelis/Steps

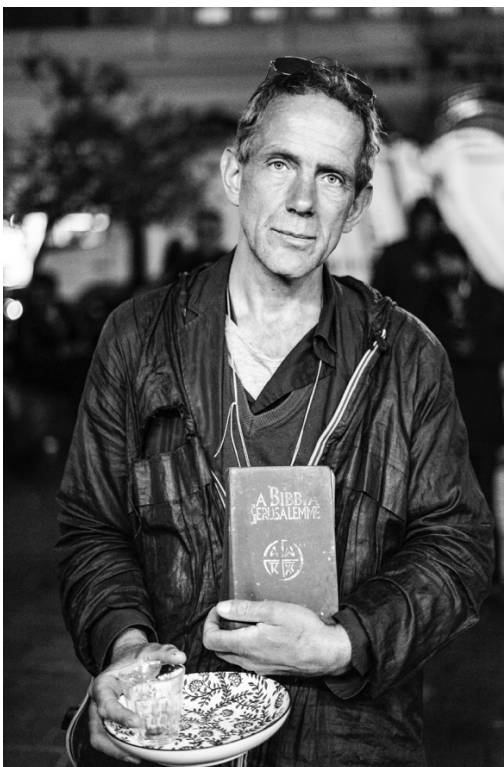

©Thomas Gkazelis/Steps

ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

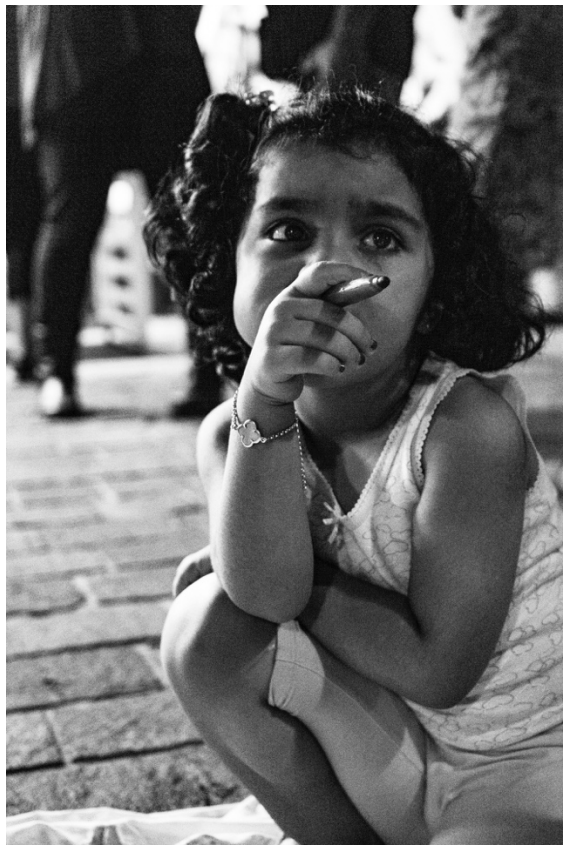
©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

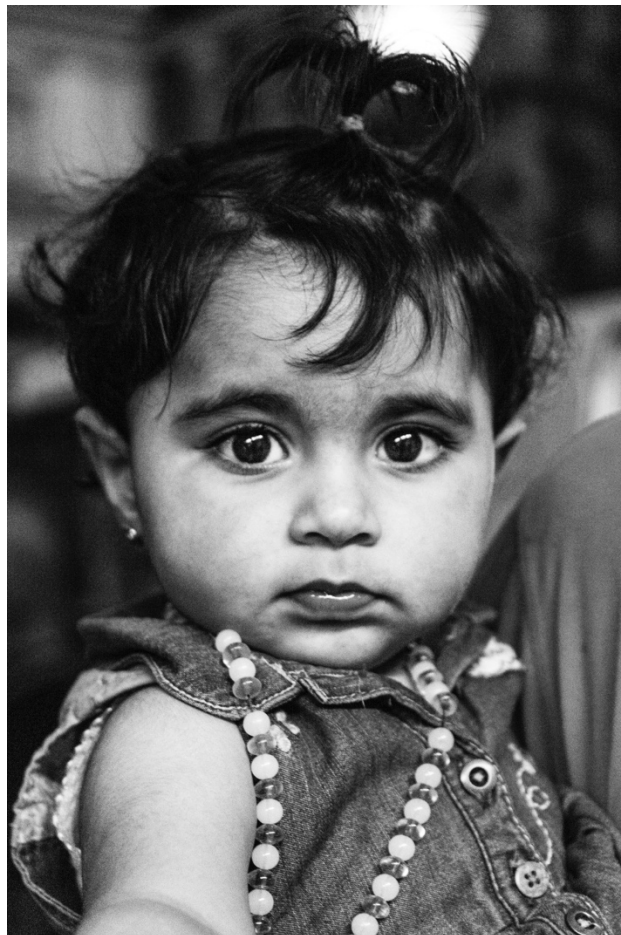
©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps

©Thomas Gkazelis/Steps